

Kaposgyarmat

TELEPÜLÉSKÉPI ARCULATI KÉZIKÖNYV

2017

TARTALOMJEGYZÉK

1. Polgármesteri köszöntő
2. Bevezetés
3. Kaposgyarmat bemutatása
4. Örökségünk, településünk értékei
5. Településkarakterek bemutatása
  - Lakóterület
  - Gazdasági terület
  - Jelentős zöldfelületek (közparkok, temető, sportpály)
  - Idegenforgalmi terület
  - Erdőterület
6. Településképi ajánlások, építészeti útmutató
  - Telepítés
  - Magasság
  - Tetőhajlásszög
  - Tetőforma
  - Szín
  - Homlokzatképzés, anyaghasználat
  - Kerítések
  - Ajtók, ablakok
  - Utcák
  - Közterület, kertek
7. Jó példák bemutatása

Polgármesteri köszöntő

1. Bevezetés, köszöntő

A településképi védelméről szóló 2016 évi LXXIV. Törvény értelmében Kaposgyarmat község a település esztétikus lakókörnyezetének kialakítása, illetve védelme érdekében Településképi Arculati Kézikönyvet készít.

A kézikönyv célja, hogy a település döntéshozói, lakói számára lényegre törő módon rögzítse a helyi közösség környezetalakítással kapcsolatos elvárásait.

A településarculati kézikönyv eligazítást kíván nyújtani azon lakóinknak, akik építkezni, vagy épületüket felújítani akarják.

Célunk az, hogy a múlt értékeinek a feltárásával, azt szervesen folytatva tervezzük meg településünk jövőképét, oly módon, hogy az szerethető és jól használható legyen községünk lakóinak.

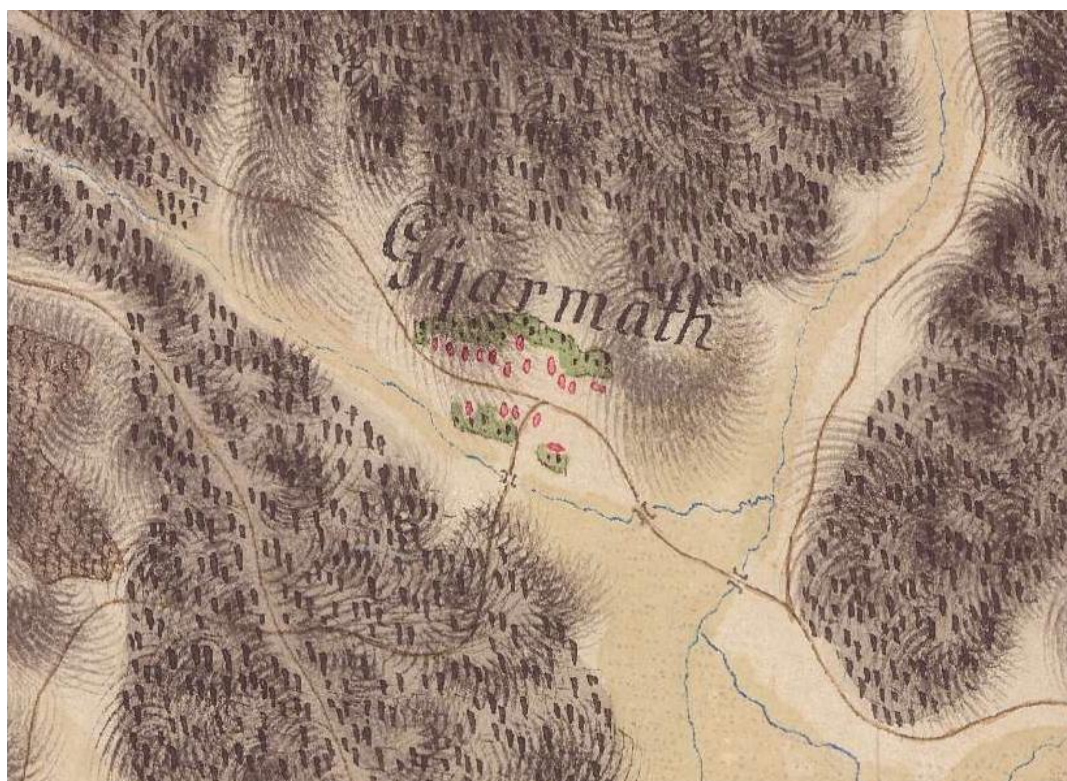
Kaposgyarmat

2. A település bemutatása, általános településkép, településkarakter

A Zselic gyöngyszeme. A szülőhelyükhöz ragaszkodók így is nevezik Kaposgyarmatot, ezt az apró, erdővel körülölelt virágos falut, amely a megyeszékhelytől, Kaposvártól mindössze 17 kilométerre található. E vidéken szívesen látnak minden vendéget, a táj kirándulásra és táborozásra kiválóan alkalmas. Az erdőket a másutt ritkán előforduló ezüsthársas-bükkösök alkotják, de megtalálható a gyertyános-kocsánytalan tölgyes fatársulás is, melynek alját tavasszal tarka virágszőnyeg borítja. A turista sétája nyomán lépten-nyomon védett növényekre és állatokra bukkan: kora tavasszal májvirág, kankalin és berki szellőrózsa virít, majd a tavaszi lednek, a keltike, a madársisak nyílik, a vízpartokon mocsári nőszirmom sárgállik. A természet e szépségét a faluban sem kell nélkülözni, a helybéli asszonyok a virágpalánták százait ültetik ki minden tavasszal a házak elé és a közterekre. Ennek köszönhetően már többször is eredménnyel vettek részt a Virágos Magyarországért mozgalomban, nyereményeik nyomán mindig újabb díszfákkal, cserjékkel gyarapodtak. Nem csoda, ha a városvédő tevékenységéről ismert Ráday Mihály is filmet forgatott Kaposgyarmaton. A faluról szóló első írásos feljegyzések 1296-ból származnak, amikor a területet a Győr nembeli Ders vásárolta meg. Ebben az időben Yormoth néven említették a dokumentumok Gyarmatot. A XIV. században a szerdahelyi Derssfy család volt a birtokos, az ő címerükből került a település mai jelképébe az arany liliom.

*Kaposgyarmat
az első katonai
felvételen
(1763-1787)*

A török hódoltság alatt jelentősen megfogyatkozott a lakosság, az 1695-ös összeíráskor mindössze három jobbágycsaládról adtak számot, ők 15 holdat műveltek meg. Még az 1720-as összeírás is csak a Forró, a Nagy és a Pető famíliát említette, földesuruk ekkor gróf Eszterházy József volt. A községhez tartozó Vörösalmapuszta ekkor még élő település volt, melynek lakói adót is fizettek. Kaposgyarmat lélekszáma a XVIII. században kezdett emelkedni, bár az idő tájt sem haladta meg a háromszázat. Ennek egyik valószínűsíthető oka, hogy a nagy erdőterület, a nehezen művelhető földterület nem vonzotta a betelepülőket. A helybelieknek évszázadokon át a földművelés mellett az állattartás és az erdőgazdálkodás nyújtott megélhetést.

Kaposgyarmat a második katonai felvételen (1806-1869)

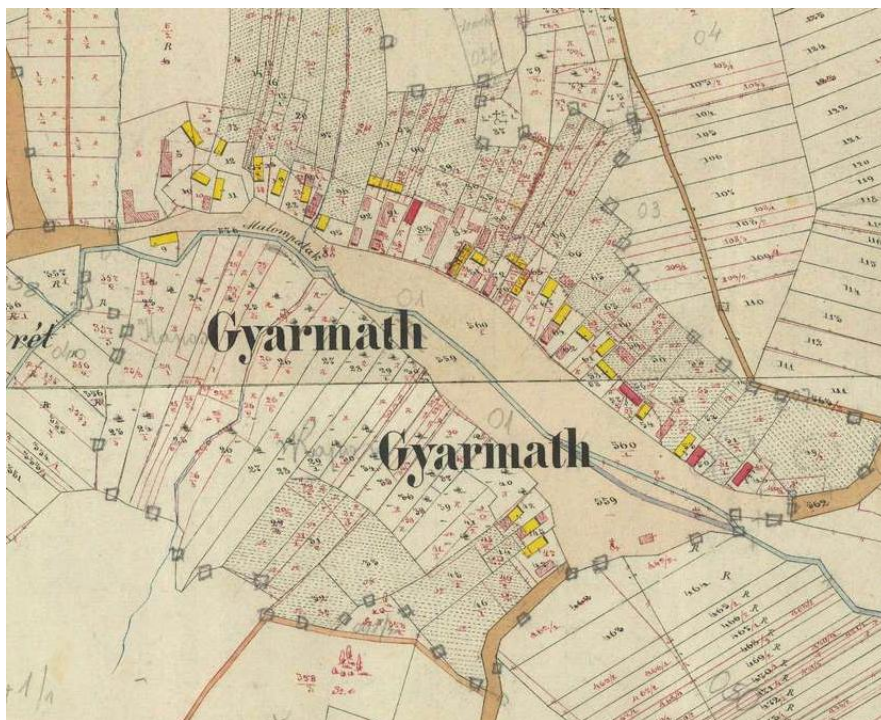
A kis faluban hosszú ideig nem volt iskola sem, az elsőt a XX. század elején indították. 1920-ban először a kocsmáépületet alakították át egy tanteremmé és szoba-konyhás tanítólakássá, majd nyolc évvel később felépítették az új iskolát, amely ma a községházának ad helyet. Az iskolaépítés jelentős áldozatot kívánt a lakosságtól, ugyanis az állam a költségeknek nem egészen a harmadát állta, a többit a kaposgyarmati családok adták össze. 1946-ban megépítették a köves utat, majd bevezették az áramot, és megszületett a telefonösszeköttetés. 1949-ben könyvtára nyílt a falunak. A hatvanas években elveszített közigazgatási önállóságot csak a rendszerváltást követően teremthették meg újra. Azóta jelentős fejlődésen ment át a falu, az ezredvég utolsó évtizedének eredményei szembeötlőek.

Az egykori iskolaépületet felújították, többféle funkciót is szolgál: benne működik a községháza, valamint nagyterme a közösség gyülekezőhelye ünnepek alkalmával. A falu vezetői alkalmassá kívánják tenni a vendégfogadásra: padlásterébe

turistaszállót képzeltek el. Kaposgyarmaton alig van harmincnál több porta, de mindannyi takaros, rendezett udvarú, az ablakokban muskátli virít. Ritkaság számba megy az az egyetértés, amit a kaposgyarmatiak lakóhelyük díszítése érdekében megvalósítanak. A házakkal szemközti, díszfákkal övezett hatalmas füves térről nehéz elképzelni, hogy egykor marhalegelő volt. Ma sportesemények, közösségi rendezvények kedvelt helyszíne, a játszóteret fafaragó művésszel készítették el, a pázsitos főtér mögött pedig halastavat alakítottak ki.

A szépségen kívül is megannyi adottsága van a falunak, amit a korábbi évszázadok során hasznosítottak is. A délkeleti erdős részen egy forrásmészkö fal található tele cseppkövekkel. A patak völgy homokkő táblái ma szép látványt nyújtanak, de egykor bánya is működött a kitermelésére. A község határában fehér agyagot rejt a föld,

amiből valamikor fehéredényeket készítettek. A kiaknázatlan adottságokhoz befektetőre, munkahelyteremtő vállalkozóra lenne a leginkább szükség.

Kaposgyarmat (első kataszteri térkép)

Településkép, utcaképek, településszerkezet, területhasználat:

Az egyutcás település a vízfolyás völgyére települt, a patakpartot tágas legelőként, majd zöldfelületként megtartva. A zsáktelepülésen jól konzerválódott a településszerkezet és az értékeőbb épületállomány, nem jött létre a 60-as évek „új utcája” a sátortetős-kockaházakkal. Az egyutcás település jellemzően egy oldali beépítésű, É-i oldalán rendezett házsorral, míg a D-i oldal beépítettsége csak jelzés értékű. A településkép jellegzetessége a településközpontot uraló rendezett zöldterület mesterséges tóval és templom épületével. A keskeny parcellákon a lakóházak a völgytalpra épültek a gazdasági épületekkel, mögöttük a kert a zselici dombokra húzódik.

Kaposgyarmat területhasználata jellemzően erdő, a szántó- és rét-, legelőterületek mozaikosan ékelődnek az erdőségek közé, akárcsak a kisebb területeket elfoglaló szőlő-gyümölcs- és kertterületek- vagy az ipari gazdasági major. Az erdőterületek jellemzően uralják a külterületet és körbeölelik a belterületet, a kertek az egykori zártkerteken összpontosulnak. A legelők rendszerint a lankás domboldalakon és a mély fekvésű területeken, patak völgyeken jellemzőek. Egykori állattartó-telep van a belterülettől dél-keletre. Különleges terület a belterületen elhelyezkedő kegyeleti park és a külterületen kijelölt temető területe. A belterületen lakóépület építését is lehetővé tévő területként csak falusias lakóterület található. A külterületen az erdő mellett a szántó a legjelentősebb területhasználati forma, mely sokaknak biztosít megélhetést a jó termőterület adta természeti adottságok révén.

Településkarakter, telekszerkezet és telekhasználat, beépítési mód és jellemző épülettípusok:

- Lakóépületek: Jellemzően utcásorba illeszkedők, az egész településre jellemző oldalhatáros beépítés fordul elő keskeny hosszú telekkel
- Középületek: A templom a lakóházaktól elkülönülve, a közpark területén önálló egységet képez, hangsúlyt teremt és kijelöli a településközpontot. A községháza a lakóházak vonalában zárt sorú beépítésű.
- Gazdasági épületek: Mezőgazdasági üzem lakott területen kívül található meg. A gazdasági épület szabadon álló beépítési móddal épült.

3. Örökségünk, a településképi szempontból meghatározó építészeti, műemléki, táji és természeti értékek, településképi jellemzők

A település a Zselici-dombság szívében helyezkedik el, a Surján-patak nyugati oldalvölgyében. A Zselic legnagyobb vízfolyásának, a Surjánnak és a település határában található további vízfolyásoknak a Kapos folyó a vízgyűjtője, innen a település előneve.

A táj domborzati arculatát a meredek, szakadékos, eróziós völgyek határozzák meg, melyek a laza alapkőzeten -löss - a víz pusztító munkájaként jöttek létre. A község határát 3 nagy völgyrendszer tagolja: a Jegeskúti-erdő, a Vörösalma-erdő és a Táborszőlgyi-erdő.

A tájegység zonális erdőtársulásai évezredekken át teljes fedettséget biztosítottak a környező dombokon. A szántó- és legelők növekvő területi igénye az erdőterületek rovására, azokból kiszakítva valósulhatott meg. Az évszázadok viharában változatos, hosszabb, szélesebb parcellák ékelődtek az erdőbe, tagolva az összefüggő erdőterületeket. A szántók és legelők mozaikterületei a lakóházak szalagparcelláihoz kapcsolódtak, a gyümölcsös- és szőlőültetvények a községtől éra a Nagykerten és délre a Loszit mellett összpontosultak. A megmaradt erdőségek a település különleges értékét képviselik. Akárcsak a vízfolyásokkal tagolt völgyekben, az ártereken a bokorfüzesek és puhafaligetek (*Salicetalia purpureae*) állományai. A belterület közelében, a völgytalpra lefutó művelt szántók, és lakótelkek dombra kapaszkodó kertjeinek ölelkezése a tájban munkálkodó, azzal harmóniában élő emberről mesél.

Kaposgyarmat természeti adottságai, történelme, lakóinak közös szellemisége, kultúrája adja azt az identitást amelyet a település tájszerkezete, épületei, közterületei tapinthatóan kifejeznek. Az identitás megőrzése a helyi társadalom közügye.

3.1 Táj és ember kapcsolata - táji és természeti értékek

A terület az ország csapadékosabb tájai közé tartozik, az évi átlagos csapadékösszeg eléri a 700–750 mm-t. A hőmérséklet ingadozása kevésbé szélsőséges, amit elsősorban a domborzati sajátosságainak és erdőkben való gazdagságának köszönhet. A Zselic mérsékelten meleg, mérsékelten nedves szubatlanti éghajlatú kistáj, viszonylag szélcsendes, az uralkodó szélirány az ÉNY-i. A löszös üledékeken képződött, az erdőtől megfosztott lejtős felszínein erodált, agyagbemosódásos barna erdőtalaja adja meg sajátos növényföldrajzi jellegét. Növényföldrajzi szempontból a kistáj a Nyugat-balkáni flóratartomány (Illyricum) Praeillyricum flóraidékének Somogyi flórajárásába (Somogyicum) tartozik. A település természeti értékeit jelentős mértékben jellegzetes erdőtársulásai adják, nagyszámú szubmediterrán flóraelemmel, s a hozzájuk kapcsolódó élővilággal. A meredek, szabdalt felszínű oldalakat az ember nem művelte, így azok napjainkig erdők maradtak.

A zselici táj jellegzetes tájképét a széles, lapos dombhátaikat borító, nagy, összefüggő erdőségek adják. A klimatikus adottságoknak köszönhetően domboldalakon, mint vendég megjelenik a bükk, egy-egy kifejlett példánya, mint szabadtéri gótikus templom magasodik a táj fölé. Fontosabb potenciális erdőtársulásai közül a bükkösök (Vicio oroboidi-Fagetum), a gyertyános kocsánytalan tölgyesek (Quercus petraeae-Carpinetum praeillyricum), az ezüsthársas cseres tölgyesek (Tilio

argenteae-Quercetum-cerris), a tölgy-kőris-szil ligeterdők (Quercu-Ulmetum), valamint a pangóvízes éger-kőrísligetek (Alneto-Fraxinetum pannonicae) emelhetők ki. A zselici domboldalakon a hűvösebb klímát, magasabb hegyvidéki régiókat kedvelő bükk a síksági-dombvidéki ezüsthárrsal kötött házasságot és közösen alkotnak erdőt, amely hazánkban egyedülállónak számít. Tavasszal, a lombkorona összezáródása előtt virágos évelők bújnak elő a korhadó avarból és megélenkül az állatvilág is. A hűvösebb völgytalpakban és a szárazabb peremvidékeken az ezüsthársas-gyertyános-tölgyes gyepszintjében jellemző a kisvirágú hunyor és a meténg. Ahogy az ezüsthársas-bükkösben, úgy itt is megtalálható örökzöld növények a szúrós és lónyelvű csodabogyók. Szinte mindenütt előfordul a pettyezetett tüdőfű és kis egyedszámban, de szintén sok helyszínen találunk orchideákat. A napos domboldalak gyorsan felmelegedő lösztalaján értékes melegkedvelő növények tucatjai élnek. A kontyvirág, a szakállas szegfű, a tarka lednek, a védett farkasboroszlán, zalai bükköny és lónyelvű csodabogyó mellett az erdőkben kakasmandikó.

A község országosan védett természeti területtel nem rendelkezik.

védett farkasboroszlán (Daphne mezereum)

védett zalai bükköny (Vicia oroboides)

*védett lónyelvű csodabogyó
(Ruscus hypoglossum)*

Ökológiai hálózat övezete

A településhez tartozó erdőket foglalja magában Irafa felett, Pásztorá területén, az Öreg lucison, Vörösalmán, Losziton és Berzsenyocson. Az ökológiai folyosó termőhelyi területsávként az értékes és védett természeti környezeteket köti össze, oldva a védett területek elszigeteltségét.

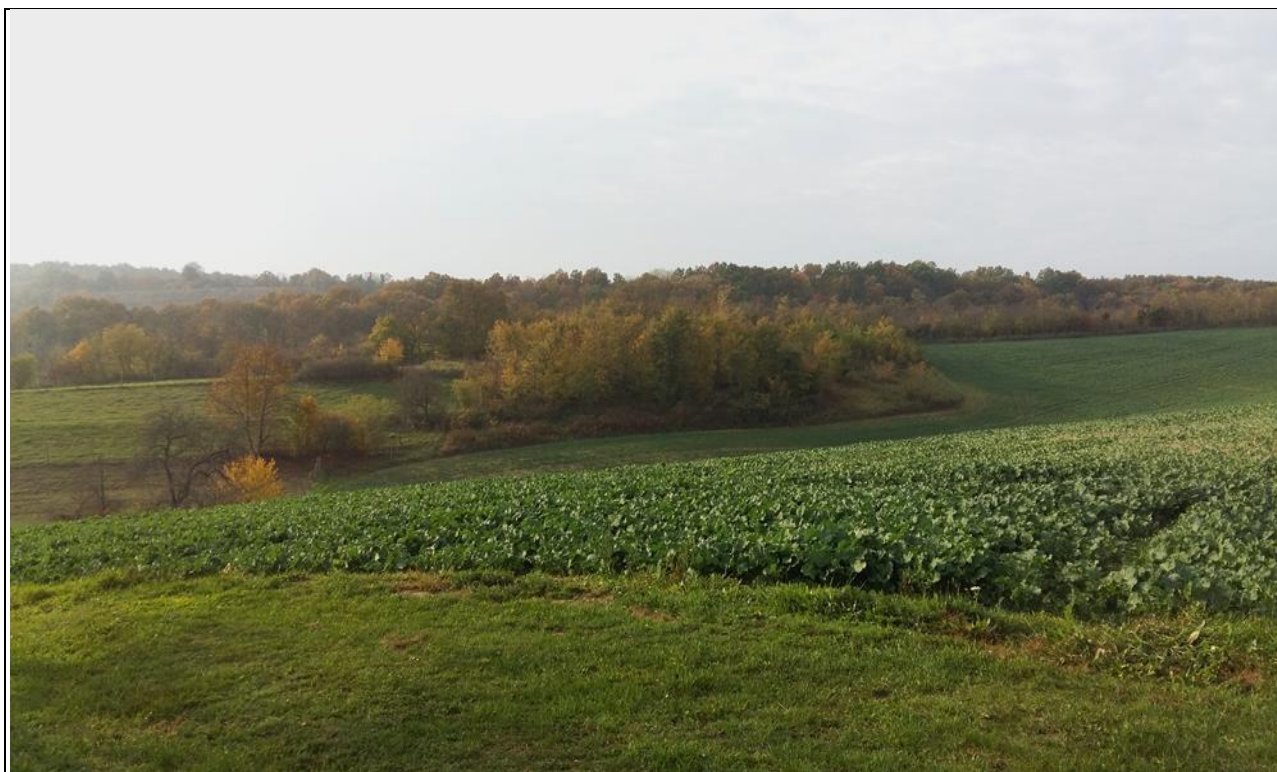
A település külterületén kijelölt ökológiai folyosó nem csak a közigazgatási területhez tartozó természeti értékeket köti össze, folytatódik a szomszédos falvakban is. Az Ökológiai folyosó területe egyben ökológiailag sérülékeny terület is.

NATURA 2000 terület

A településtől É-ra, az Irafai rét került besorolásra a Európai közösségi természetvédelmi területek madárvédelmi és természet-megőrzési területek közé.

Tájképvédelmi szempontból kiemelten kezelendő terület

A Berzsenyos erdősegeinek É-i és ÉNy-i csücske tartozik a tájképvédelem alá.

Helyi természetvédelmi terület

A külterület 13 hektárnyi művelt területe helyi védelem alatt áll. A szőlőhegy jelentős része jelenleg is jó állapotban lévő, művelt szőlő- és gyümölcstetvény. A gyeses részek nagy része valószínűleg már felhagyott, nem művelt, egykori ültetvények helyén található.

A Pásztora terület legnagyobb része természetközeli erdő, főleg elegyes ezüsthársas bükkös, kevesebb gyertyános tölgyes(nagyobb részt kocsánytalan, de kocsányos is van), valamint cseres tölgyes állomány. A völgyekben a patakok mentén égeres, kőrises ligetek is találhatóak, melyek összterülete elenyésző a teljes területhez képest.

3.2 Helyi jelentőségű védett természeti emlék

A településtől északra és délre elterülő szőlőhegyi területeken koros értékes diófák élnek, melyek helyi védelem alatt állnak. A diók az idők, hosszú idők tanúi és mesélői, nagyapák ültették dédunokáinknak, a mi dolgunk, hogy megőrizzük.

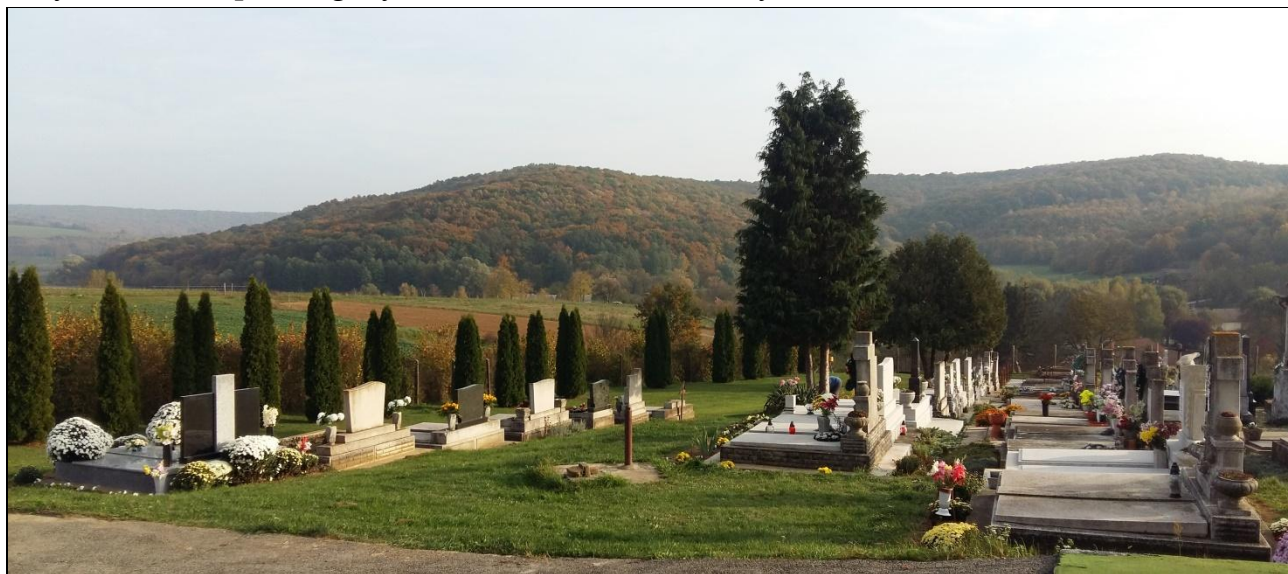
3.3 Településképi jellemzők:

A zsáktelepülés szerkezete egyrészt a spontán fejlődésnek köszönhető organikus központi falurészből és a köré épült – templomot, gazdasági területet és néhány elszórt épületet magába foglaló - településrészből áll. Az utcákra merőleges szalagtelkeken jellemzően a fésűs beépítési mód a meghatározó, de megtalálhatók a polgárosodás eredményeként megjelent hajlított tömegformálással épített házak is.

A település jelentősen átalakult, a régi hagyományos, népi jellegű, egytraktusos tornácos épületek közül mára csak néhány maradt fenn. Helyettük a hagyományos mintáktól idegen, négyzetes formájával szabadon-álló jellegű sátozottvel fedett, oldalhatáron álló beépítés jellemző

3.3.1. Temető

Az új temető a település külterületi magaslatán kapott helyet. A sírmezőről festői kilátás nyílik a környező tájra. A ravatalozó, a sírok ránéznek az élő falura az Öreg lucis erdősegeire. A körbe kerített temetőt keletről honos mezsgyenövények védik: fagyal, tavaszi fehér fürtjeivel a tisztaság növénye, mint az olajfákhoz tartozó cserje, a béke és megbékélés követe is. A fagyal mellett vadrózsa keretezi a szakrális helyet, mely ötszirmú fehér virágával Szűz Máriát, piros húsos hecsedlijevel Jézust, annak szenvedéseit jelképezi. A kerítésen belül ritmikus sort alkotva életfák (*Thuja sp.*) sorakoznak. A sírmezőn belül idősödő álciprusok magasodnak. A rendezet sírtelepítés ugyan kirajzolja a sorokat, de talán további kertészeti kialakítást, árnyékoló fatelepítést igényelne a ravatalozó és környezete is.

3.3.2. Kertvégek

A kül- és belterület határán, a lakóházak kertvégeinél a kert beolvad a tájba, a természetett növények összebarátkoznak a természet növényvilágával, a mezővédő erdősávok és mezsgyék fáival, cserjéivel. A kint és a bent összeér, a kertkultúra és a szántó határán a természet az úr, helyet és menedéket adva a honos állatvilágnak is.

3.3.3. Zöldterület – közpark - sportterület:

A település központjában a patakparton, a korábbi legelő helyén, hatalmas fák árnyékában ma virágzó közpark található, sportpályával és játszótérrel, a közösségi épület felé halastóval. A közparkba ágyazódik be a templom is. A szakrális épület jelenléte hangsúlyt teremt a térben, kijelöli a faluközpontot és a parknak különleges meghitt hangulatot ajándékozik.

3.3.4. Intézménykertek

Falumúzeum

Rendezett kerttel fogadja az érdeklődőket, hagyományos előkerttel fordul az utca felé. Kertjén keresztül kényelmes gyalogos átutást biztosít a kegyeleti park és temető irányába.

Közösségi ház

Rendezett kerttel fut le a közeli tóra. A gyepes udvar összeköti a közcélú épületet a faluközpont parkjával.

4. Településképi szempontból meghatározó, eltérő karakterű területek lehatárolása, a településkép, arculati jellemzők és településkarakter

Településkarakterek bemutatása

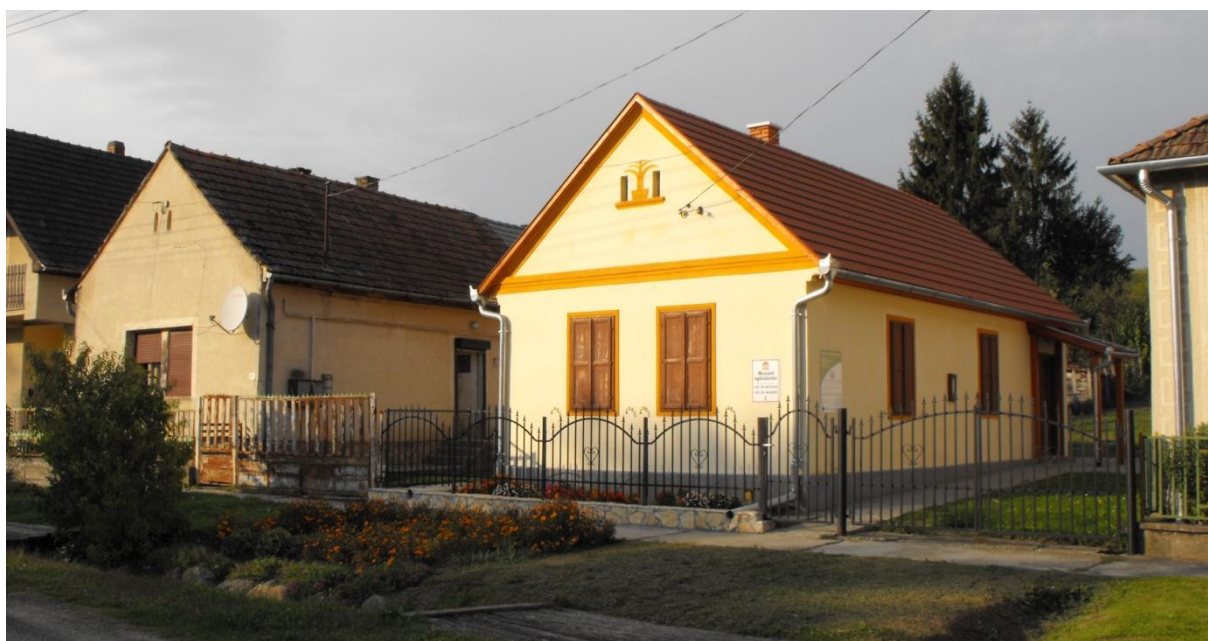

- Lakóterület
- Gazdasági terület
- Jelentős zöldfelület
- Erdő területek
- Idegenforgalmi terület

Övezeti térkép

Lakóterület

Kaposgyarmat tipikus egyutcás település. A Fő utca szalagtelkein főleg egytraktusos lakóházak találhatóak a telekhatárral párhuzamosan elhelyezve, ahol történelmileg kialakult oldalhatáron álló beépítést kell alkalmaznunk, javasolt az utcára merőleges tetőgerinc és a jellemzően 25-35 fok közötti tetőhajlásszöggel. Azért is érdemes ilyen tetőt alkalmazni, mert a szűk telkeken az egymáshoz közel épült épületeknél így nem árnyékoljuk le a saját és szomszédunk kertjét, és gazdaságosan kihasználható tetőtér alakul ki.

Tájba simuló lakóház.

Átépitett sátoertős épületek a tó mögött.

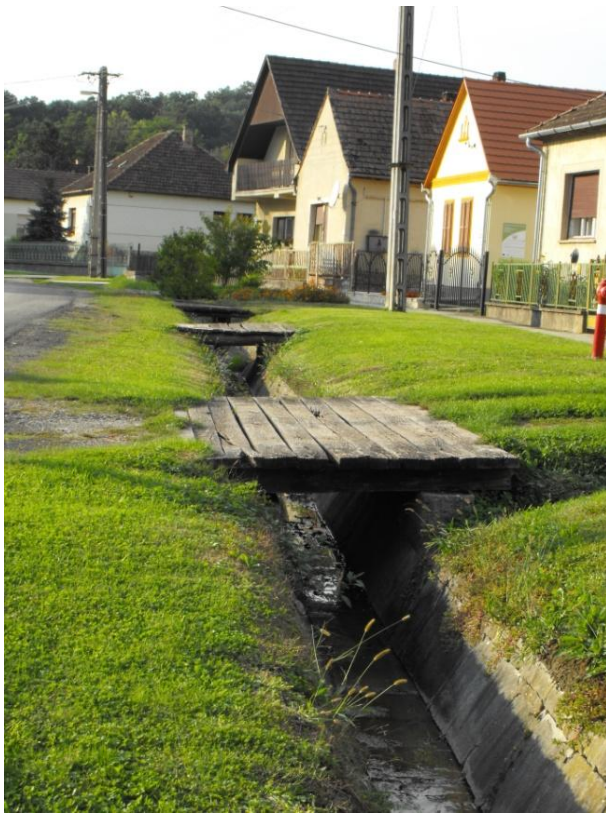

A Községháza, melynek épület közösségi házként is szolgál

Az utca vegyes képet mutat. a történelmi, gyakran száz évnél is öregebb házak közé beékelődtek a '60-as, '70-es években épület jellegzetes kétablakos sátoertős kockaházak (kádárkocka) épületei.

A település egészére jellemző, az út nyugati oldalán végigfutó betonozott járda.

A településkép egységességét őrizni segít, ha a ház tetőgerince merőleges az utcára, továbbá az oromfal nem kontyolt.

Utcával párhuzamos gerincű utcai szárnyat csak ott érdemes építeni, ahol a környező épületek már ilyenek. Keresztbe beforduló belső épületszárnyat csak kellően széles telek esetén érdemes alkalmazni

A melléképületek a lakóépületek mögött kaptak helyet, néhány esetben a szélesebb telkeknél elfordítva, az utcával párhuzamos gerinccel.

A melléképületet javasolt a lakóépület folytatásában építeni, ezzel nem vágjuk ketté a telket udvari és hátsókerti részre. Célszerű a melléképületet és a tároló épületeket is a lakóépülettel megegyező gerinccel, és a lakóépület stílusában építeni.

Ugyanez igaz a kerítésekre. Az utcai kerítésnél érdemes a környezet szép példáihoz igazodó megoldást választani, azok nyomán mai módszerekkel, friss hangulatú, de illeszkedő kerítést tervezni, építeni. A teljesen tömör, átláthatatlan utcai kerítés, valamint a tujával, örökzöldekkel beültetett kerítés kerülendő.

Az oldalsó és hátsó kerítések rejtettebbek, mégis érdemes átgondolni anyagukat, zártságukat. A nyitottabb, átlátszóbb kerítéssel naposabb, levegősebb lesz a kertünk. Javasolt a drótfonatos, vagy vadhálós kerítés létesítése.

Gazdasági terület

A faluba beérve balkéz felől egy volt TSZ telepet találunk. A telken szabadon állóan elhelyezett épületeket állnak elszórva. Az épületek nyeregtetősek hullámpala fedéssel, simított fehér vakolattal. Javasoljuk, hogy az épületek tömeg- és homlokzatalakítása, anyaghasználata a kialakult karakterhez igazodó legyen.

Bár a gazdasági terület a lakóterülettől távolabb helyezkedik el, javasoljuk

védőfásítás
kialakításával
annak
markánsabb
elhatárolását.

Zöldterület

Rálátás a
focipályára a
buszmegállóból

A teljes belterületen az úttal párhuzamosan egybefüggő zöld sávot találunk. Ezek a gondozott területek a lombos fák alatt rendezett parkot, sportpályát, elkerített játszóteret rejtenek. A zöldterületet az egyik oldalról az utat elválasztó árok mentén takaros virágágyás, a másik oldalról a templom mögül induló kis halastó határolja.

Kaposgyarmat madártávlatból.

A rendezett, virágágyásokkal szegélyezett zöldterületek.

Erdőterület

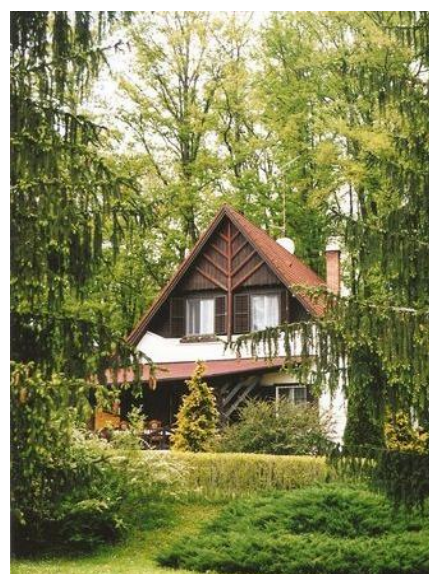
A település területének jelentős részét lombhullató erdő borítja, melyet intenzív erdőgazdálkodással gondoznak. Épületeket az erdőterületen nem találunk, csak a terület rendeltetésszerű használatát szolgáló funkciójú építményeket.

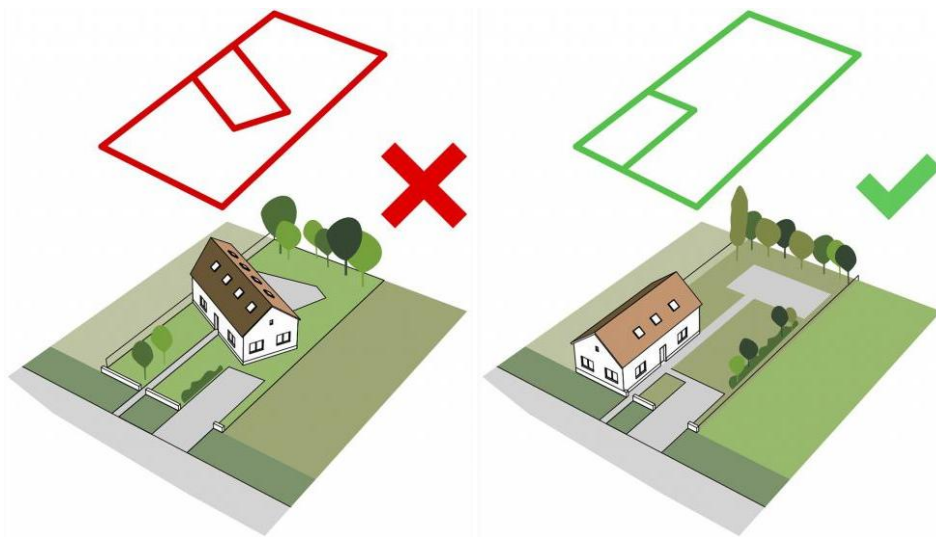
Idegenforgalmi terület

Kaposgyarmat idegenforgalmi területe a lakóterülettől távol, a település déli részén található, melyet Gálosfa felől lehet gépjárművel megközelíteni. Az erdők között elterülő, gáttal felduzzasztott tó mellett két épület található, a vendégház és az erdészet vadászháza.

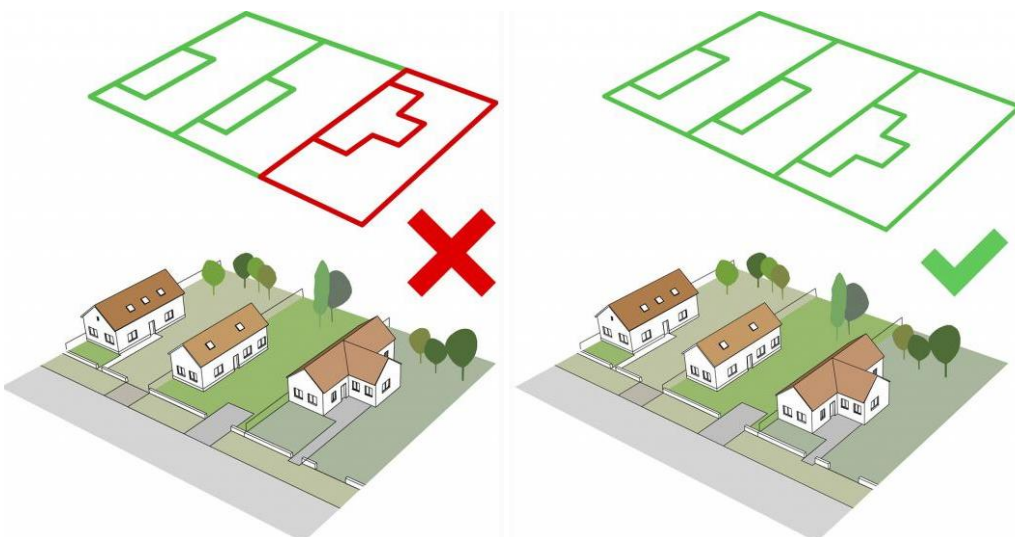

5.A településképi minőségi formálására vonatkozó ajánlások: építészeti útmutató, közterületek településképi útmutatója - utcák, terek, közparkok, közkertek

Telepítés

A településen az épületek jellemzően az oldalhatáron állnak, az útra merőleges gerinccel. A nem az utcára merőlegesen telepített, esetleg túlságosan hátrahúzott épületek telepítése nem javasolt. Célszerű a telek hátsó határán egyvonalban elhelyezett növényzettel védettebbé tenni a kertet.

Magasság

Településünkön javasolt a kialakult épületmagassághoz alkalmazkodni, ettől való eltérés megbontja településünk arculati egységét, amit szeretnénk elkerülni.

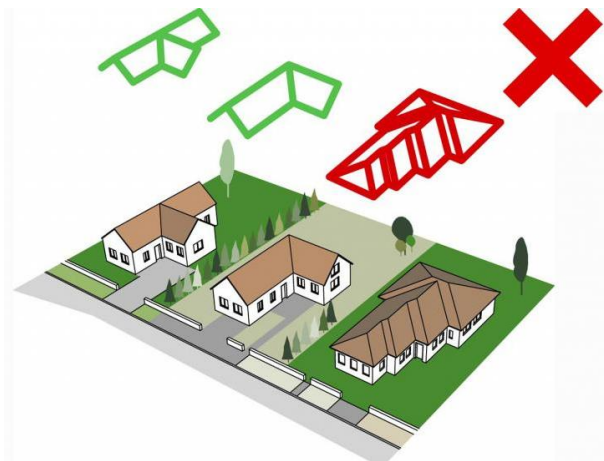

Tetőhajlásszög

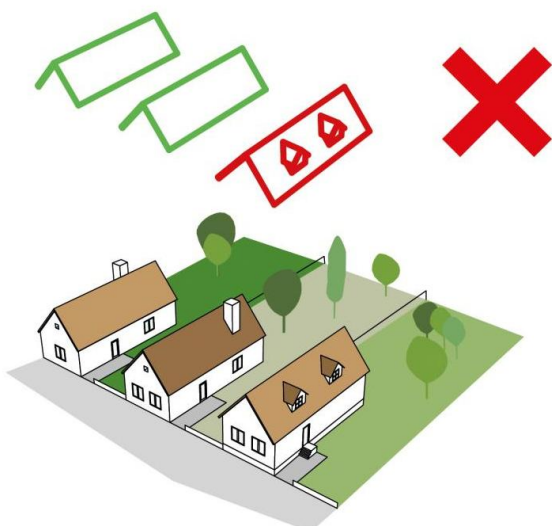

A meglévő épületek közé épülő új házaknak hasonló tetőhajlásszöggel kell épülniük, mint a környezetüknek. A túl alacsony, vagy a túl magas tetőhajlásszöggel rendelkező épületek nem illeszkednek az utcaképbe.

Tetőforma

A Kaposgyarmaton lévő házak tetőformája egyszerű. Jellemzően nyereg, kontyolt nyereg, illetve sátoztetős kialakításúak. Kerüljük a tördelt és erősen tördelt tetőformákat!

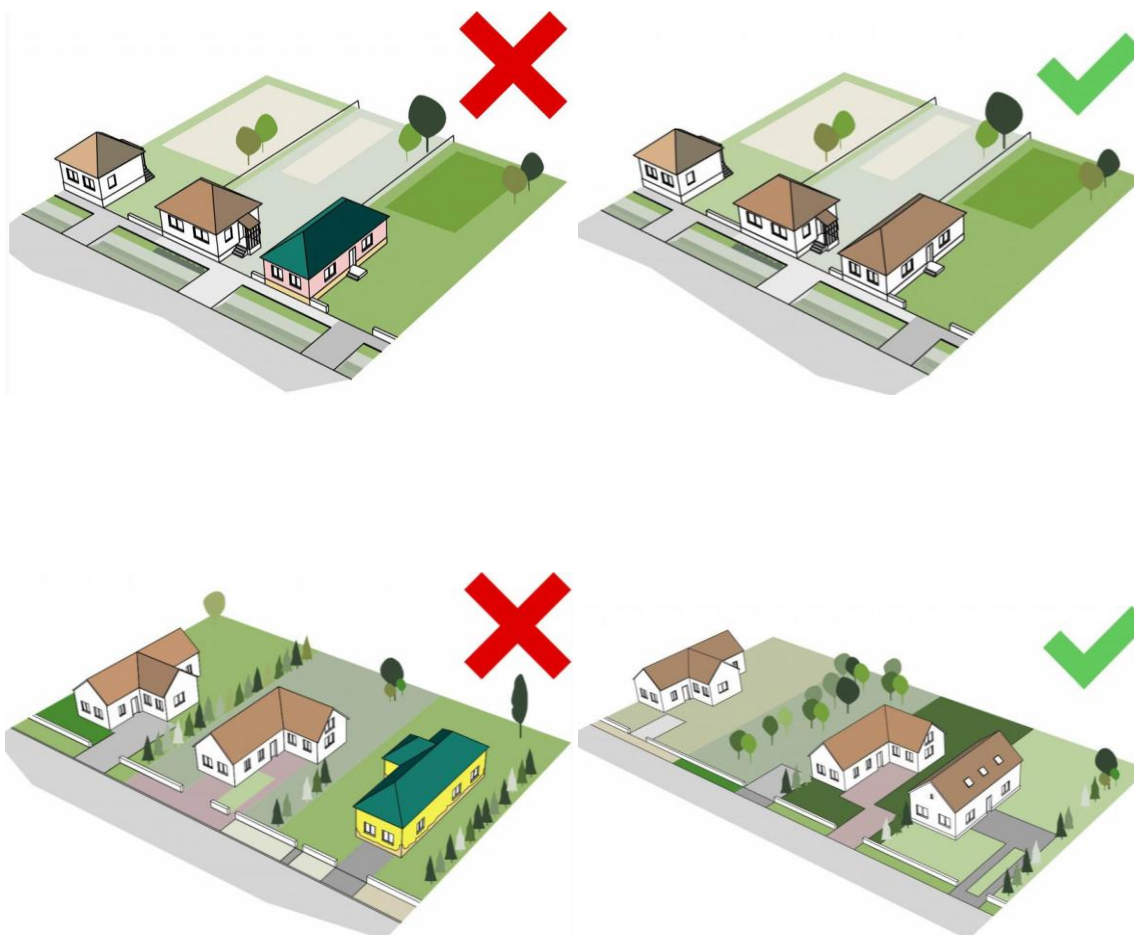

Kerülendő a kutyaólak kialakítása, helyette inkább a tető síkjába illeszkedő tetőablakot válasszuk.

Az új házak építésénél a tetőformában és a tetőhajlásszög tekintetében is szomszédos épületekhez javasolt illeszkedni.

Szín

Kaposgyarmaton mind a tető, mind a homlokzati színválasztásra jellemző a visszafogott, nem rikító, élénk színek választása. Új épület építésénél és a meglévő épület falújításánál is törekedjünk a visszafogott, a szomszédos épületek színválasztásához hasonló alkalmazni. Javasolt a fehér, vagy valamilyen meleg pasztell szín választása.

Homlokzatképzés, anyaghasználat

Az épületek homlokzata jellemzően a kőporos vakolat, a lábukatuk műkő vagy kővel kirakott lábazat. A tetőfedő anyagok közül a síkpala és a kerámia, esetleg betoncserep jellemző.

Az épületek méretétől és építési idejétől függetlenül megfigyelhető a természetes, tájba illeszkedő anyagok használata.

Kerüljük a fémlemez fedést, és a tükröződő, csillogó anyagok használatát. Amennyiben mégis fémtetőt választunk, akkor a hagyományos kerámiacserép hatású cserepeslemezt alkalmazzunk.

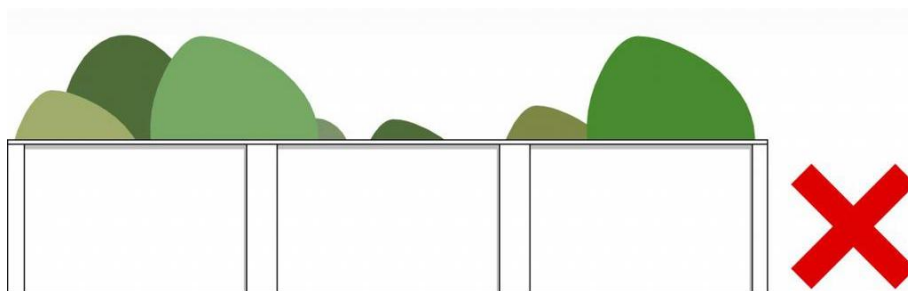

A templom egyszerű homlokzata a tó felől.

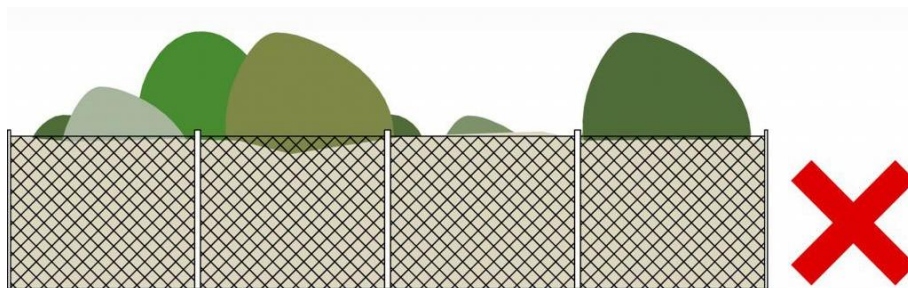

A fő utcában lévő simított vakolatos, terméskő lábazatú polgári épület az épülethez illeszkedő kőlábazatú fémmezős kerítéssel.

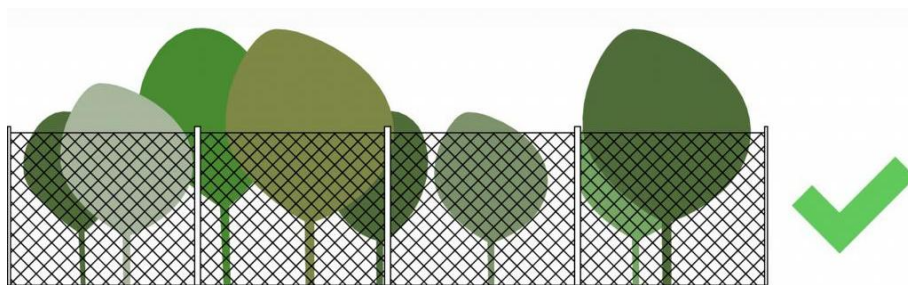
Kerítések

Kaposgyarmaton az áttört kerítések a jellemzőek, kerülendők a tömör, átlátást nem biztosító megoldások.

Drótfonatos kerítést alkalmazva ne használjunk nádfonatot, azt legfeljebb csak természetes növényzettel egészítsük ki.

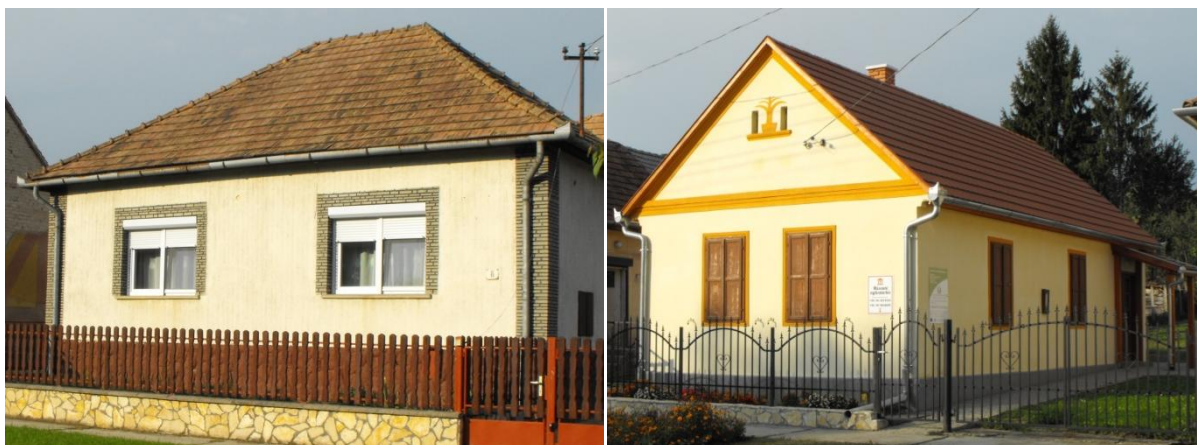

Ajtók, ablakok

Az épületek homlokzatát nagyban befolyásolják a nyílászárók. Törekedjünk arra, hogy a nyílászárók kiosztása, mérete összhangban legyen az épület tömegével és karakterével, de ne legyen hivalkodó.

Anyagválasztásnál részesítsük előnyben a fa termékeket, illetve a fa hatású műanyagokat. A településekre nem jellemző a zsaluk, zsalúziák használata, ha mégis e mellett döntünk, az ne legyen túl hangsúlyos, harmonizáljon az épület homlokzatával.

Redőny alkalmazásánál lehetőség szerint a rejtett redőnyházas megoldást válasszuk.

Közterület

Az egységes, vonzó utcakép eléréséhez nem szükséges sokszor nagy beavatkozás. A rendezett közterület, a házak előtti zöldsáv karbantartásával látványos javulás érhető el.

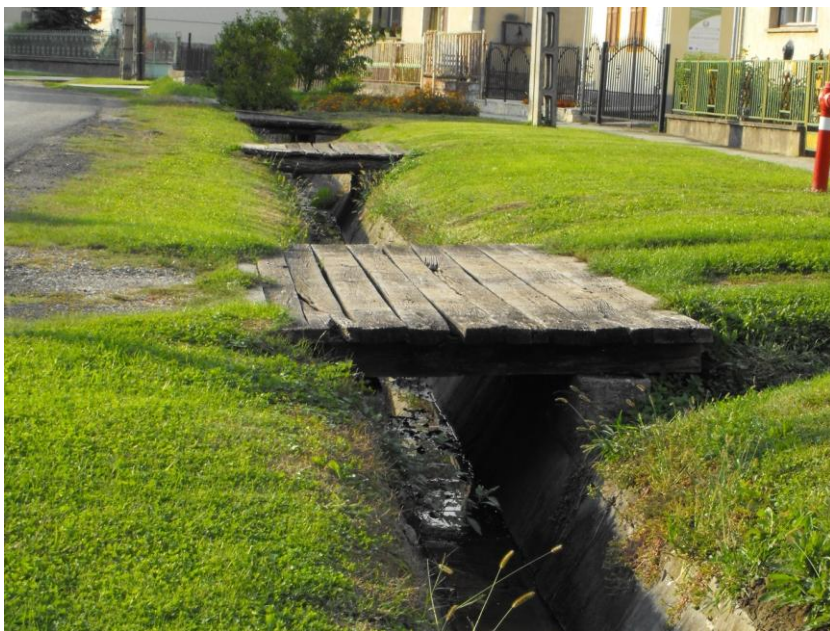

Fontos meghatározó elemei az utcaképnek a buszvárók, tájékoztató és eligazító táblák. Törekedjünk ezeknél is az egységes arculat kialakítására. Fontos itt is a természetes anyagok használata, a meleg hatású, nem túl élénk színek alkalmazása.

Kaposgyarmaton nem elválasztható az utcaképtől a zöldterület. A Fő utca mellett végighúzódó zöldsáv – hol park, hol sportpálya, vagy játszótér – szerves része az utcának. Az itt található fák ápolására, az öreg, beteg példányok megfelelő pótlására érdemes figyelmet fordítani.

Barátságosabbá varázsolhatjuk a környezetet a szegélyek, árkok mentén virágok ültetésével. A településrész egészére célszerű azonos stílusú, megjelenésű burkolatokat, anyagokat alkalmazni. Ennek része az út melletti vízelvezető ároktól, a járda burkolatán át az azonos stílusú kéztéri bútorokig.

Segít egységesebbé tenni az utcaképet az azonos hidak építése.

Hagyományos „utcakert” búrsonykákkal. A virágszegély oldja a betonárok sivárságát.

Újszerú „utcakert” virágos náddal. A díszfüvek a Nap és a szél játékszerei.

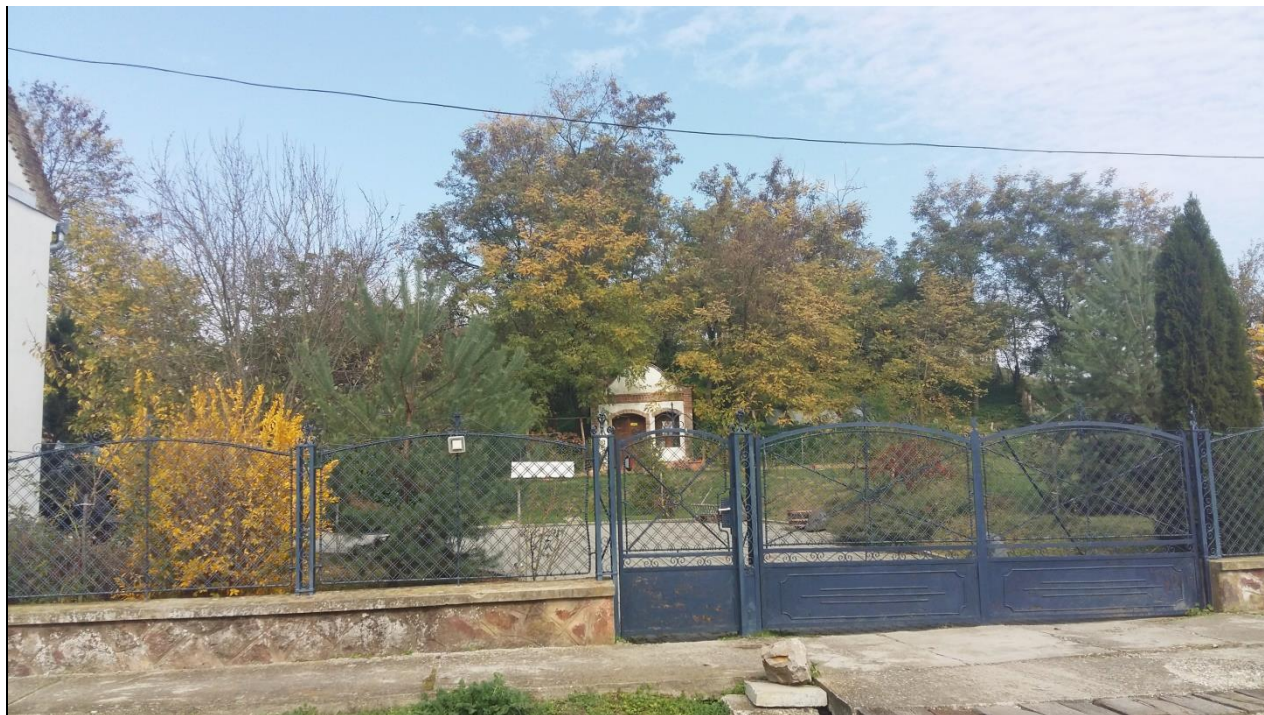

Hagyományos „utcakert” rózsákkal idényvirágokkal az Önkormányzat épülete, a volt iskola előtt.

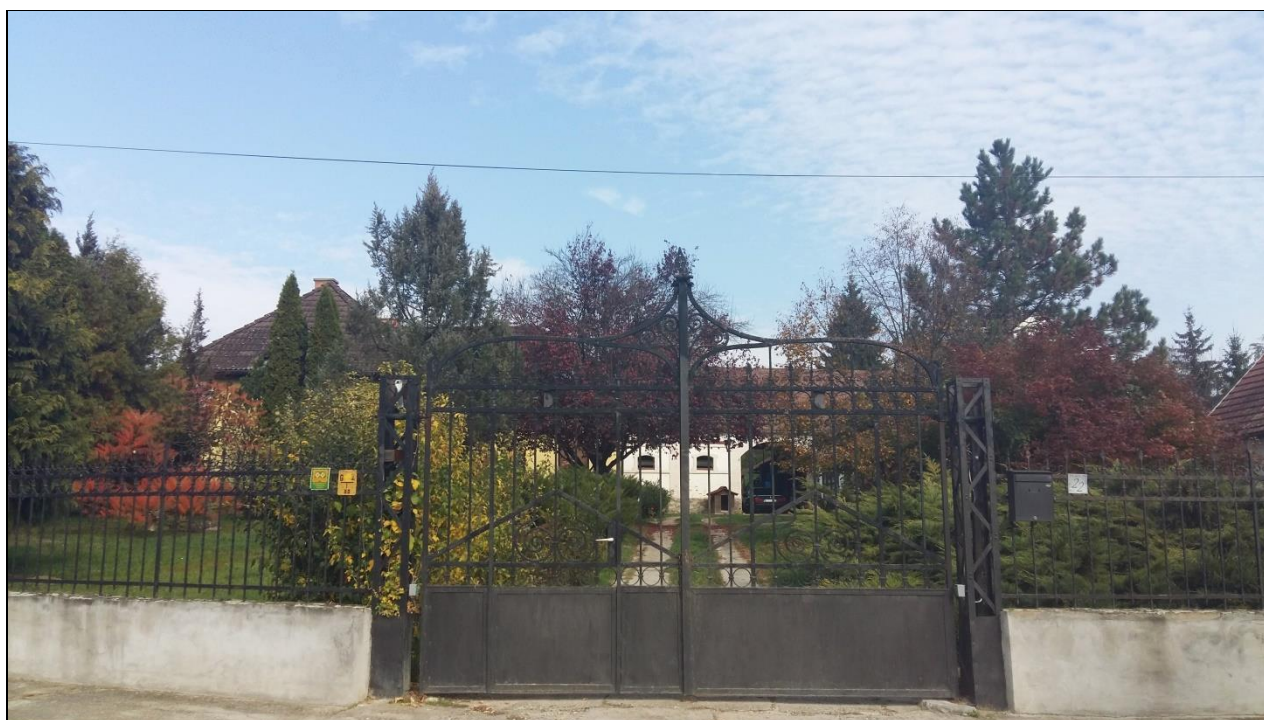

Kertek

Hagyományos kerti növények a jelenkor igényeihez igazodó szerkezeti elrendezésben.

Jó példák

Rendezett,
nyugalmat árasztó
zöldfelületek.

A település egészen végig megtalálható virágosítás.

Egységes és informatív tájékoztató táblák természetes anyagokból, a környezetbe illeszkedő szín- és formavilággal.

Rendezett porta, hivalkodásmentes, letisztult homlokzat, karakteres kőlabazatú, kovácsoltvas kerítés.

IMPRESSZUM

Megrendelő:

Kaposgyarmat Község Önkormányzata
7473 Kaposgyarmat
Fő u. 6.

Főépítész:

Gyivicsán Zoltán

Készítette:

Virányi Építész Stúdió Kft.

Munkatársak:

Sziklai Judit építészmérnök
Müller Krisztina táj- és kertépítész

Kelt: 2017. november